

METODESAMLING

8 metoder til at inddrage eleverne i arbejdet med undervisningsmiljøet

INDLEDNING

Denne metodesamling skal hjælpe og inspirere jer som skole til at inddrage eleverne på jeres specialskole. Nogle af metoderne kan bruges med en gruppe af elever, mens andre metoder skal bruges 1:1 med eleverne. Vælg den metode, der passer bedst til det, I gerne vil inddrage eleverne i.

Det er vigtigt, at I ser metoderne som en inspiration og derfor udskifter spørgsmål eller piktogrammer, så de passer til jeres elever og jeres skole.

Rigtig god inddragelseslyst!

INDHOLDSFORTEGNELSE

Visuel afstemning	5
Billedsafari	6
Rundgangsskema	8
Struktureret samtale	10
Visuelt interview	12
Spørgeskema	16
Idécirklen	20
Trafiklyset	22

1

VISUEL AFSTEMNING

Formålet med denne metode er at få overblik over, hvad de fleste af eleverne i jeres elevråd eller i en given klasse mener om et emne. Det gør I ved en visuel afstemning.

Metoden er en grundramme, som I kan udvide og tilpasse alt efter jeres behov. Der er mange fordele ved at genbruge metoden, så eleverne bliver fortrolige med metoden.

Materialer, som I skal bruge:

- Piktogrammer eller billeder, der visuelt understøtter forskellige aspekter af det, I ønsker svar på. F.eks. billeder af forskellige undervisningsmiljøer.
- Fysiske "stemmesedler". Det kan f.eks. være et billede af den enkelte elev, et navnekort, en tommel op eller lign.

Sådan gør I:

1. Du udvælger et passende antal piktogrammer, der beskriver det, I ønsker svar på. Det kan f.eks. være, at I ønsker at vide, hvad jeres UMR-råd ikke synes fungerer ved undervisningsmiljøet. Hav her f.eks. seks piktogrammer eller billeder af forskellige dele af undervisningsmiljøet med.
2. Du udvælger en afstemningsmetode, der passer til dine elever. Det kan f.eks. være et billede af eleven, et navneskilt, udprintet tommel op og ned eller andet, der giver mening for dine elever.
3. Gennemgå ét piktogram eller billede ad gangen. Forklar piktogrammet eller billedet for eleverne, inden selve afstemningen går i gang.
4. Lad eleverne stemme med den udvalgte metode. F.eks. kan det overordnede spørgsmål være: Hvilke dele af undervisningsmiljøet, synes I, ikke fungerer? Hav her f.eks. seks piktogrammer eller billeder af forskellige dele af undervisningsmiljøet med, og lad eleverne sætte deres

- "stemmeseddel" under det piktogram eller billede, som, de synes, ikke fungerer så godt for dem.
- o I kan skabe en fælles forståelse og en uddybende snak ved at spørge ind til, hvorfor eleverne stemmer, som de gør.
 - o Er det stemmelighed, udvælg da de piktogrammer/billeder, der er stemmelighed ved og lav endnu en afstemning.
5. Tag et billede af svarene, så I kan huske det til senere brug eller notér ned på anden måde.
 6. Gentag derefter med andre spørgsmål/piktogrammer/billeder. Det kan f.eks. være, I ønsker svar på, hvad, de synes, fungerer godt ved deres undervisningsmiljø. Brug gerne samme piktogrammer eller billeder, som I brugte før.

Sådan opsamler I:

Du kan evt. præsentere eleverne for resultaterne med det samme. Du kan f.eks. fortælle dem, hvilket tema I sammen har valgt, at I skal arbejde videre med. Eller du kan tage billeder efter hver afstemning og på den måde skabe et overblik.

TIP

Vær opmærksom på, at eleverne i en afstemning godt kan blive påvirket af hinandens meninger. Derfor kan I også gøre afstemningen anonym eller på anden måde skjule svarene og samle op til sidst.

2 BILLEDSAFARI

I skal i denne metode sende eleverne ud på billedsafari for at undersøge det fysiske- og æstetiske undervisningsmiljø. I denne metode får eleverne lov til at fortælle, hvilke steder på skolen de bedst kan lide at være, og hvor de ikke bryder sig om at være. Metoden kan både bruges med en gruppe elever eller individuelt med en elev.

Materialer, som I skal bruge:

- Arbejdsarket "Billedsafari" (bilag A) eller lav jeres eget ark, som er tilpasset jeres elevgruppe
- Et kamera (evt. en smartphone) og kuglepen.

Sådan gør I:

1. Print bilag A eller lav jeres eget skema til billedsafari.
2. Vælg evt. et afgrænset fysisk område for at gøre opgaven mere overskuelig for eleverne.
3. Introducer eleverne for arket. Eleverne skal bruge arket til at tage billeder ud fra forskellige udsagn, som står på arket.
4. Giv eleverne et kamera (evt. smartphone) og arket. Vi anbefaler, at du som kontaktlærer eller andet personale går med eleverne rundt. Sådan sikrer I, at I får hørt elevens tanker under billedsafarien, og der er mulighed for at stille supplerende spørgsmål. I kan enten lade eleverne gå sammen rundt som gruppe eller lade dem løse opgaven individuelt.
 - o Bliver eleverne afledt eller forstyrret af kamera eller smartphone, kan I også vælge at give dem post-its, hvor de skriver, hvilket sted de har valgt.

Sådan opsamler I:

Gem både arbejdsarket og de billeder, eleverne har taget. Eleverne kan evt. supplere med kommentarer til billederne. Denne viden skal bruges til at få et samlet overblik over undersøgelsen. Saml alle ark og billeder, som eleverne har taget. Undersøg nu:

- Hvor ser I noget, som virker godt i undervisningsmiljøet?
- Hvor ser I noget, der udfordrer? Er det for en eller flere elever? Vil det kræve indsatser i forhold til den enkelte elev eller hele klassen for at forbedre undervisningsmiljøet?
- Er der noget, der går igen blandt eleverne?

Sorter ud fra ovenstående spørgsmål og vurder, hvad denne viden indikerer.

- Kalder det på ændringer eller forbedringer?
- Opstår der yderligere spørgsmål?

BENYT BILAG A

BILAG A BILLEDSAFARI

Elevens navn _____

Tag et billede af ...	Hvor på skolen er billedet taget?	Hvorfor har du valgt det sted?
... et sted, der er rart at være 		
... et sted, du ikke kan lide at være 		
... et sted, hvor du kan slappe af 		
... et sted, hvor du kan lide at være sammen med dine venner 		
... et sted, hvor du synes, det larmer tit 		

3 RUNDGANGSSKEMA

Hvis I gerne vil have mere viden om, hvad eleverne synes om jeres fysiske- og/eller æstetiske rammer, kan et rundgangsskema være en god metode at bruge. Metoden kan både bruges med en gruppe elever eller individuelt med en elev.

Materialer, som I skal bruge:

- Arbejdsarket "Rundgangsskema" (bilag B) eller lav jeres eget ark (arbejdsarket skal ses som inspiration)
- Kuglepen.

Sådan gør I:

1. Udvalg på forhånd et område, som, du synes, giver mening at få vurderet. Det kan f.eks. være:
 - o et rum, eleverne ofte bruger
 - o et rum, eleverne ikke bruger
 - o et rum, I ønsker at få indrettet anderledes.
2. Introducer eleverne for rundgangsskemaet (bilag B eller jeres eget).
 - o I kan lave jeres eget rundgangsskema, som passer bedre til det, I ønsker at undersøge i rum-met/området.
3. Lad nu eleverne undersøge rummet ud fra arket. Vi anbefaler, at alle elever får hvert deres eget skema, og at du som kontaktperson går med eleverne rundt, mens de udfylder arbejdsarket.
 - o I kan vælge at undersøge et eller flere forskellige rum, men tag et rum ad gangen.

Sådan opsamler I:

Gennemgå de udfyldte arbejdsark. Denne viden skal bruges til at få et samlet overblik over undersøgelsen. Her kan I samle alle ark og billeder, som eleverne har taget. Kig nu på elevernes ark og undersøg:

- Hvor ser I noget, som virker godt i rummet?
- Hvor ser I noget, der udfordrer? Og er det for en eller flere elever?
- Er der noget, der går igen?

Sorter ud fra ovenstående spørgsmål og vurder, hvad denne viden indikerer:

- Kalder det på ændringer eller forbedringer?
- Opstår der yderligere spørgsmål?

BENYT BILAG B

BILAG B RUNDGANGSSKEMA

Dato _____ Område, I har undersøgt _____

Se dig godt omkring. Giv en karakter eller smileys for hver af de ting, der nævnes i skemaet nedenfor. "1" er den værste og "3" er den bedste karakter.

1

2

3

Se dig godt omkring og vurder følgende:	Tal (1-3). 1 er værst og 3 er bedst	Hvorfor? Skriv, hvorfor du valgte den smiley/det tal
Lys Hvordan er lyset? 		<i>F.eks. meget lyst eller mørkt</i>
Lyd Er der mange lyde? 		<i>F.eks. meget larm eller meget ro</i>
Stole Hvordan er stolene? 		<i>F.eks. meget hård eller for blød</i>
Borde Hvordan er bordene at sidde ved? 		<i>F.eks. for høje eller for lave</i>
Temperatur Hvordan er temperaturen? 		<i>F.eks. varm eller kold</i>

4

STRUKTURERET SAMTALE

I kan lave en struktureret samtale for at få mere viden om, hvad jeres elever synes om et givent tema. I kan bruge denne metode med en større elevgruppe. Vælg på forhånd et konkret tema, som I ønsker af drøfte med eleverne.

Forberedelse til samtalen:

- Overvej, om I har brug for kendskab til elevernes individuelle behov og forudsætninger, herunder eventuelle kommunikationsvanskeligheder, udfordringer med opmærksomhed eller sensoriske behov.
- Sørg for, at samtalen foregår et sted, hvor eleverne føler sig trygge og afslappet. Det kan være i deres klasseværelse eller et andet kendt og roligt rum.
- Vær klar over formålet med samtalen, og hvad I håber at få indsigt i. Hav konkrete temaer og spørgsmål klar, som kan tilpasses undervejs.
- Overvej, om I ønsker at undersøge det psykiske undervisningsmiljø, da det kan være gavnligt at gøre dette individuelt, fordi det for nogle elever kan være svært og sårbart at fortælle personlige ting foran andre klassekammerater. I kan evt. i stedet vælge at benytte metode "5. Visuelt interview".
- Hav ikke for mange spørgsmål, da det kan være overvældende og udmattende for eleverne.

Vær opmærksom på:

- at det kan være nyttigt at give positiv feedback og anerkende elevernes svar – det kan opmuntre dem til at dele mere
- at formulere spørgsmålene på en neutral måde for at undgå, at eleven føler, at der er "rigtige" svar. Det er f.eks. bedre at spørge: "Hvad synes du om dit klasseværelse?" end "Kan du lide dit klasseværelse?", da det inviterer til en mere åben dialog.

Materialer, som I skal bruge:

- Piktogrammer eller billeder, som understøtter det spørgsmål, du stiller. Alt efter elevernes formåen kan I også have piktogrammer med, som understøtter svarmulighederne. F.eks. et piktogram, der siger "godt" "dårligt" "kedeligt" eller lign. Brug piktogrammer eller billeder, som eleverne i forvejen er bekendt med.

Tips til facilitering:

- Sørg for at tale i et roligt tempo og brug tydelige og enkle ord.
- Vær opmærksom på elevernes kropssprog og energiniveauer og tilpas samtalen, hvis du ser, at de begynder at blive trætte eller mister fokus.
- Gentag eller omskriv spørgsmålene, hvis eleven har brug for det, og vær fleksibel – nogle elever har måske lang la-tens-tid og derfor brug for længere tid til at tænke.

Ved at følge denne struktur kan I skabe en samtale, der inddrager elevernes stemmer på en respektfuld og tilgængelig måde, og forhåbentlig giver eleverne værdifulde input til at forbedre undervisningsmiljøet.

Sådan gør I:

1. Vælg et roligt og trygt sted, hvor I kan have samtalen. F.eks. rundt om et bord i et lokale, de kender.
2. Start med at forklare, hvad formålet med samtalen er. Gør det på en enkelt måde. Det kan f.eks. være: "Jeg vil gerne høre, hvad I synes om skolen, og hvordan vi kan gøre den endnu bedre". Lad eleverne vide, at der ikke findes rigtige eller forkerte svar.
3. Stil ét spørgsmål ad gangen og noter svarerne. Nedenfor kan I se eksempler på åbne spørgsmål:
 - o *Muligt spørgsmål:* Hvad synes du om klasseværelset, vi bruger til undervisning?
 - o *Supplerende spørgsmål:* Hvad vil du gerne ændre ved klasseværelset, så det føles bedre at være i?
 - o *Muligt spørgsmål:* Hvad kan du bedst lide at lave i undervisningen?
 - o *Supplerende spørgsmål:* Hvad vil du gerne gøre anderledes i undervisningen?
 - o *Muligt spørgsmål:* Hvad synes du om temperaturen i klassen?
 - o *Supplerende spørgsmål:* Hvad vil du gerne ændre ved temperaturen i klassen?

Vis piktogram eller billede, der understøtter det spørgsmål, du stiller. Overvej også:

- o om eleverne skal tegne nogle af deres svar
- o om du skal strukturere, hvordan eleverne svarer. Det kan f.eks. være, at de skiftes til at svare og ikke må afbryde hinanden. Det afhænger af gruppen af elever, du sidder med.

4. Afslut samtalen ved at takke eleverne for deres tanker og meninger. Spørg eventuelt, om der er andet eleverne gerne vil sige, eller spørg, om de har spørgsmål.

Sådan opsamler I:

Skriv elevernes svar ned, alternativt optag samtalen, så du kan være nærværende i samtalen. Når I har inddraget de elever, I ønsker, sammenhold da alle svar og undersøg:

- Hvad virker godt i undervisningsmiljøet?
- Hvor er der udfordringer? Og er det for en eller flere elever? Vil det kræve indsatser i forhold til den enkelte elev eller hele klassen for at forbedre undervisningsmiljøet?
- Er der noget, der går igen?

Sorter ud fra ovenstående spørgsmål og vurder, hvad denne viden indikerer:

- Kalder det på ændringer eller forbedringer?
- Opstår der yderligere spørgsmål?

5 VISUELT INTERVIEW

Hvis I ønsker at få viden fra én elev ad gangen og med mulighed for uddybning, så er denne metode god at bruge. I kan genbruge spørgsmålene til flere elever, men sid gerne som personale 1:1 med eleverne, når I bruger denne metode. Metoden kan benyttes, uanset om I ønsker at undersøge det fysiske, æstetiske eller psykiske undervisningsmiljø. Ønsker I at undersøge det psykiske undervisningsmiljø, vil denne metode være særlig god, da I har eleven på enmandshånd. Det kan nemlig være sårbart for nogle elever at svare på personlige spørgsmål, når der er andre elever til stede.

Forberedelse til samtalen:

- Overvej, om I har brug for kendskab til elevernes individuelle behov og forudsætninger. Herunder eventuelle kommunikationsvanskeligheder, udfordringer med opmærksomhed eller sensoriske behov.
- Brug de piktogrammer, som eleven kender. Nogle elever har måske allerede piktogrammer, som de bruger i andre sammenhænge.
- Sørg for, at samtalen foregår et sted, hvor eleven føler sig tryk og afslappet. Det kan være i deres klasseværelse eller et andet kendt og roligt rum.
- Overvej, om det kan være en fordel at have en anden voksen med, som eleven er tryk ved, eller om det kan være forstyrrende. Nogle elever kan åbne sig mere, hvis deres faste støtteperson eller pædagog også deltager.
- Vær klar over formålet med samtalen, og hvad I håber at få indsigt i. Det kan hjælpe at have konkrete temaer og spørgsmål klar, som kan tilpasses undervejs.
- Hav ikke for mange spørgsmål, da det kan være overvældende og udmattende for eleven.

Materialer, som I skal bruge:

- Printet navnekort eller billede af eleven
- Et ark, en tavle eller en måtte til piktogrammer
- Printet piktogrammer (evt. fra bilag C)
- Kamera.

Sådan gør I:

1. Forbered spørgsmål inden for et konkret tema og find et ark/en måtte til piktogrammer og piktogrammer. Arket/måtten er med til at skabe den visuelle ramme for samtalen. På måtten/arket skal skalaen og piktogrammet, som visualiserer spørgsmålet, vises. I denne metode benyttes svarmulighederne: god, mid-del/ved ikke og dårlig. Disse visualiseres med piktogrammer (se eksempel nedenfor). Eleven får enten en navnebrik eller et billede af sig selv, som eleven placerer ved svaret.
 - o Formuler spørgsmålene på en neutral måde for at undgå, at eleven føler, at der er "rigtige" svar. F.eks. er "hvad synes du om dit klasseværelse?" bedre end "kan du lide dit klasseværelse?", da det inviterer til en mere åben dialog.
 - o Visualiser spørgsmålene enten i form af et billede eller et piktogram.

2. Introducer eleven for måtten/arket enten ved at få eleven til selv at forklare piktogrammerne eller ved at fortælle, hvad piktogrammerne betyder.
3. Stil eleven ét spørgsmål ad gangen. Læg piktogrammet/billedet, som understøtter spørgsmålet på midten af arket/måtten for at vise eleven, hvad der svares på.
4. Lad eleven svare på spørgsmålet via måtten/arket. Eleven skal placere sit navnekort eller billede af sig selv ved svarmuligheden, som eleven ønsker at benytte.
 - o Det kan være nyttigt at give positiv feedback og anerkende elevens svar, da det kan opmuntre dem til at dele mere.
 - o Hav gerne ekstra piktogrammer, som kan sætte yderligere ord på svaret for eleven. Kan eleven uddybe sit svar verbalt, lad da eleven gøre dette og noter, hvad eleven siger.
5. Når eleven har svaret på et spørgsmål, skal enten du eller eleven tage et billede af arket/måtten for at dokumentere spørgsmålet og svaret, som eleven har givet. Dokumentationen skal bruges i opsamlingen og i det videre arbejde.
6. Gentag dette med alle spørgsmålene, I har forberedt.
7. Gennemgå til sidst billederne sammen, hvor du fortæller, hvad eleven svarede, så eleven godkender de svar, eleven har givet.

Når I har et samlet overblik, kan I undersøge:

- Hvad virker godt?
- Hvor er der udfordringer? Og er det for en eller flere elever? Vil det kræve indsatser i forhold til den enkelte elev, hele klassen eller hele skolen?
- Er der noget, der går igen?

Sorter ud fra ovenstående spørgsmål og vurder, hvad denne viden indikerer:

- Kalder det på ændringer eller forbedringer?
- Opstår der yderligere spørgsmål?

Sådan opsamler I:

Gennemgå billederne af elevens svar. Når I har inddraget de elever, I ønsker, sammenholder I alle svar. I kan lægge alle svarene sammen for at få et samlet overblik over svarene ved at notere svarene i et overbliksskema. I kan lave overblikket pr. klasse eller for hele skolen.

GOD

VED IKKE

DÅRLIG

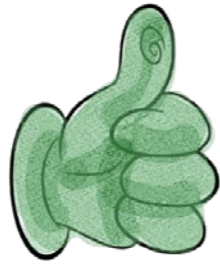

TIP

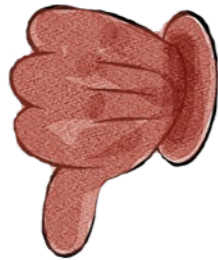
I kan optage interviewet for at være mere deltagende i samtalen, og I sikrer samtidig, at I husker elevens svar.

Hvad synes du om dit klasseværelse?

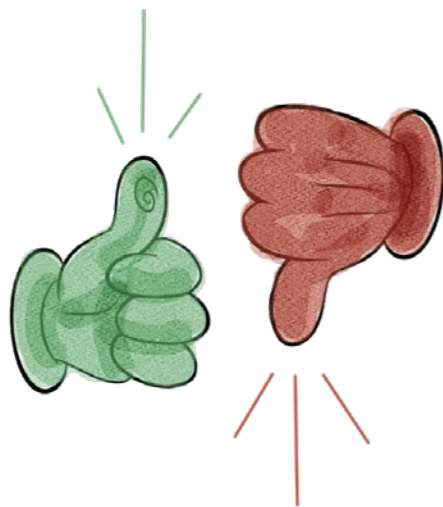
BILAG C PIKTOGRAMMER

GOD

DÅRLIG

VED IKKE

6 SPØRGESKEMA

Uanset om I skal undersøge det fysiske, psykiske eller æstetiske undervisningsmiljø kan I vælge at lave et spørgeskema. Metoden egner sig især til at undersøge det psykiske undervisningsmiljø. Det kan nemlig være svært for nogle elever at være ærlige om, hvordan de har det, hvis der er andre til stede. Med et spørgeskema kan I lettere bevare en anonymitet.

Ønsker I at inddrage mange elever i jeres undersøgelse, kan spørgeskema især være en god metode at bruge. Overvej, om I kan bruge UMR eller elevrådet i undersøgelsen. Det kan være, at de kan være med til at lave nogle af spørgsmålene, måske kan de teste spørgeskemaet, eller måske kan de præsentere det for klasserne.

Når I laver spørgeskema til specialskoleelever, er det vigtigt at holde spørgsmålene korte og præcise. Får I lavet et godt spørgeskema, kræver det mindre mentalt overskud af eleverne at svare på spørgsmålene. I kan se et eksempel på, hvordan et spørgeskema kan se ud i bilag D.

Sådan laver I et godt spørgeskema til specialskoleelever:

- Find gerne meningsfulde piktogrammer til visuelt at understøtte spørgsmålene og svarmulighederne.
- Stil maksimalt ti spørgsmål ad gangen. Prøv at besvare spørgeskemaet selv og vurder, om det er for mange spørgsmål til jeres elevgruppe. Overvej derefter, om der er spørgsmål, der spørger ind til det samme og skær det overflødige væk.
- Sørg for, at svarmulighederne passer til alle spørgsmål. Med korte og præcise spørgsmål er det nogle gange svært at holde sig til én svarmulighed. Lav enten "hvad synes du"-spørgsmål, hvor eleverne svarer på en skala (glad-smiley, ved ikke-smiley, sur-smiley) eller "kan du lide/bruger du"-spørgsmål, hvor svarmulighederne er "ja", "nej", eller "ved ikke".
- Hav "ved ikke" som en svarmulighed, da eleverne på den måde ikke bliver tvunget til at vælge noget, der ikke er rigtigt, hvis de ikke ved, hvad svaret er.

- Sørg for at være klar i jeres formuleringer, så eleven ikke misforstår spørgsmålet. Det kan f.eks. være spørgsmålet: "Er du glad for at gå i skole?", det kan misforstås af en elev, der er meget konkrettænkende og tror, at det handler om at gå *hen* til skolen.

Herunder er der eksempler på, hvordan I *ikke skal gøre* (de **rode**), og hvad der er *bedre at gøre* (de **grønne**):

- Vær neutral i spørgsmålene, så I ikke leder eleverne til et ønsket svar.
 - o Kan du lide at gå i skole?
 - o Hvad synes du om at gå i skole?
- Undgå at bruge "ikke", da det kan være svært at forstå, hvad der egentlig menes.
 - o Kan du ikke lide boldbanen?
 - o Kan du lide boldbanen?
- Hold spørgsmålene korte.
 - o Når du holder frikvarter, hvad synes du så om at være på legepladsen ude i den store gård?
 - o Hvad synes du om legepladsen i den store gård?
- Hold det mest "ønskede" svar til den samme svarmulighed.
 - o Kan du lide gyngerne?
 - o Synes du, maden er dårlig?
 - o Hvad synes du om gyngerne?
 - o Hvad synes du om maden?

Materialer, som I skal bruge:

- Et udprint af spørgeskemaet. Du kan bruge vores eksempel (bilag D) eller lave dit eget
- En blyant.

Sådan gør I:

1. Lav et spørgeskema. Brug gerne vores eksempel eller lad dig inspirere og lav dit eget. Her kan du inddrage UMR-rådet ved at spørge, hvad, de synes, der er vigtigt at undersøge.
 - o Når spørgeskemaet er færdigt, kan du teste det på UMR-rådet og have en samtale om spørgsmålene. Ret derefter spørgeskemaet til.
2. Udvælg de klasser eller elever, som giver mening at give spørgeskemaet til.
3. Introducer spørgeskemaet og forklar, hvordan spørgeskemaet fungerer. Eleverne skal vide, at de krydser den svarmulighed af, der passer bedst til dem.
4. Få dem til at skrive klassenavnet på spørgeskemaet, hvis du undersøger flere klasser.
5. Lad dem udfylde spørgeskemaet. Få evt. en voksen, som eleven er tryk ved, til at hjælpe med at udfylde, hvis eleven har brug for det.

Sådan opsamler I:

Indsaml spørgeskemaerne og få et overblik over resultaterne. I kan lægge alle svarene sammen for at få et samlet overblik over elevernes svar. Det kan I gøre ved at notere svarene. I kan lave overblikket pr. klasse eller for hele skolen.

Når I har et samlet overblik, kan I undersøge:

- Hvad virker godt?
- Hvor er der udfordringer? Og er det for en eller flere elever? Vil det kræve indsatser i forhold til den enkelte elev, hele klassen eller hele skolen?
- Er der noget, der går igen?

Sorter ud fra ovenstående spørgsmål og vurder, hvad denne vidensindikerer:

- Kalder det på ændringer eller forbedringer?
- Opstår der yderligere spørgsmål?

BILAG D SPØRGESKEMA

Elevens navn _____ Klasse _____

Spørgsmål	Synes godt om	Ved ikke	Synes ikke om
Hvad synes du om at være i skole 			
Hvad synes du om de voksne i skolen? 			
Hvad synes du om dine klassekammerater? 			
Spørgsmål	Ja	Ved ikke	Nej
Har du venner at lege med i frikvartererne? 			
Føler du dig tryk i skolen? 			
Kan du koncentrere dig i timerne? 			

7 IDÉCIRKLEN

Idécirklen er en sjov brainstorm-metode. Metoden er god at bruge til en gruppe af elever – det kan f.eks. være et elevråd eller UMR-råd – hvis I skal brainstorme løsninger på problemer. Er I en større gruppe, kan I inddele eleverne i mindre grupper og lade dem lave en idécirkel i hver gruppe. Vi anbefaler, at der er fire til seks elever i en gruppe.

Materialer, som I skal bruge:

- Masser af post-its
- Kuglepenne til alle
- Enten en tavle, kridt eller en printet idécirkel i A3-størrelse eller større (se bilag E).

Sådan gør I:

1. I voksne skal på forhånd beslutte jer for et spørgsmål, som I ønsker, at eleverne brainstormer på. Det kan f.eks. være: Hvordan gør vi fællesrummet hyggeligere?
2. Lad eleverne brainstorme individuelt først. Fortæl eleverne, at I nu går ind i en fantasi- eller drømmeverden. De skal nemlig ikke lade sig begrænse af, om deres idéer kan lade sig gøre eller ej. Derfor kan de skrive lige så skøre og tos-sede idéer ned, som de kan komme i tanke om. Intet er for stort eller småt. Brug omkring fem minutter på det. Lad eleverne skrive deres idéer ned på post-its. Én idé pr. post-it.
 - o Kan eleverne ikke skrive selv, så lad dem tegne eller hjælp dem med at skrive.
 - o I kan også lave en fælles brainstorm, hvor du skriver idéerne ned på post-its, hvis eleverne ikke kan stave eller skrive.
3. I skal i fællesskab sortere idéerne. Tag én post-it/idé ad gangen og fordel den på idécirklen. Er idéen "crazy", "vild" eller "realistisk"? Lad selv eleverne præsentere og fortælle om deres egen idé.

4. Når alle idéerne er gennemgået, skal I gøre alle idéerne realistiske. Fortæl eleverne, at I nu træder ud af jeres fantasi- eller drømmeverden igen. Måske er der elementer i en crazy-idé, der kan bruges, og idéen kan gøres konkret og er brugbar. I skal derfor tale alle idéerne igennem og svare på:
 - o Hvordan kan idéen gøres konkret?
 - o Er der elementer i idéen vi kan bruge og udvikle på?
 - o Kommer I andre til at tænke på noget, når I ser idéen?
 Hjælp eleverne med at gøre idéerne mere realistiske, så eleverne ikke forventer, at I kan gøre noget på skolen, som i praksis ikke er muligt.
5. Udvælg én til to konkrete idéer, som eleverne ønsker, at I arbejder videre med. Lav en afstemning om, hvilken idé der er den bedste.
6. Fortæl eleverne om den videre proces herfra, så de ikke forventer, at nogle af deres vilde idéer bliver til virkelighed.

Sådan opsamler I:

Du kan reflektere over, hvilke indsigter du som kontaktperson fik igennem processen. Læg herfra en plan og involver eleverne i den, når aftalerne lander. Så oplever de, at deres idéer bliver til virkelighed.

BENYT BILAG E

IDÉCIRKLEN

TEMA

CRAZY

VILD

REALISTISK

8 TRAFIKLYSET

Trafiklyset er en god metode at bruge, hvis I ønsker at få svar på, hvad en elev mener om et givent tema. Metoden skal bruges 1:1 med eleven, men I kan godt genbruge spørgsmål og svarmuligheder til flere elever. Metoden kan benyttes uanset, om I ønsker at undersøge det fysiske, æstetiske eller psykiske undervisningsmiljø. Ønsker I at undersøge det psykiske undervisningsmiljø, vil denne metode være særlig god, da I har eleverne på enmandshånd. Det kan nemlig være sårbart for nogle elever at svare på personlige spørgsmål, når der er andre elever til stede.

Materialer, som I skal bruge

- Trafiklyset (bilag F)
- Farveblyanter i rød, gul og grøn.

Sådan gør I:

1. Start med at udvælge et spørgsmål, som I voksne ønsker svar på. Det kan f.eks. være: "Hvad skal der til for, at du vil bruge fællesrummet?"
2. Brug trafiklyset (bilag F). Skriv det udvalgte spørgsmål øverst, og udfyld stregerne med svarmuligheder. Det kan f.eks. være: "Hvis mine venner er med i fællesrummet", "hvis vi får en gyngede derude" osv.
 - o Vær gerne konkret i svarmulighederne.
 - o Lad nogle af stregerne stå uden at udfylde dem.
3. Gennemgå hver enkel svarmulighed med eleven og bed eleven om at svare "ja", "ved ikke" eller "nej". Det gør eleven ved at farvelægge firkanten med svarmuligheden rød/gul/grøn.
 - o Når I har gennemgået alle de svarmuligheder, du har skrevet, spørg da eleven, om eleven har nogle andre svar, som ikke allerede står der. Hvis eleven har det, så noter dem på de frie linjer. Metoden kan inspirere eleven til at tænke forskellige løsninger/svarmuligheder.

- o I kan skrive bemærkninger i siden af skemaet, hvis eleven har uddybende kommentarer.
4. Nævn til sidst alle de svar, der er farvet grønne og spørg eleven, om det stemmer. "Vil du bruge fællesrummet mere, hvis ..."

Sådan opsamler I:

Gennemgå elevens svar og dan jer et overblik. Når I har inddraget de elever, I ønsker, skal I sammenholde alle svar. I kan lægge alle svarene sammen for at få et samlet overblik over svarene ved at notere svarene i et overbliksskema. I kan lave overblikket pr. klasse eller for hele skolen. Når I har et samlet overblik, kan I undersøge:

- Er der noget, der går igen?
- Hvor er der udfordringer? Og er det for en eller flere elever? Vil det kræve indsats i forhold til den enkelte elev, hele klassen eller hele skolen?

Sorter ud fra ovenstående spørgsmål og vurder, hvad denne vidensindikerer:

- Kalder det på ændringer eller forbedringer?
- Opstår der yderligere spørgsmål?

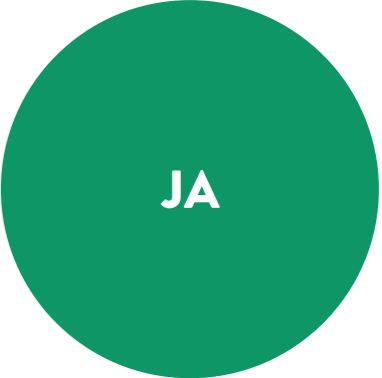
BENYT BILAG F

BILAG F TRAFIKLYSET

Navn _____ Klasse _____

Spørgsmål _____

_____	☐
_____	☐
_____	☐
_____	☐
_____	☐
_____	☐
_____	☐
_____	☐
_____	☐
_____	☐
_____	☐
_____	☐
_____	☐
_____	☐
_____	☐
_____	☐
_____	☐

Danske
Skoleelever

DANSK CENTER FOR
UNDERVISNINGSMILJØ
Viden til praksis